

RAAP-NOTITIE 3124

Plangebied Ruurloseweg 64 te Kranenburg

Gemeente Bronckhorst

Archeologisch vooronderzoek: een bureau- en
inventariserend veldonderzoek

Archeologisch Adviesbureau

CULTUURHISTORIE

1000 voor Chr.

1750 voor Chr.

2200 voor Chr.

700 voor Chr.

150 na Chr.

320 na Chr.

250 na Chr.

1000 na Chr.

Colofon

Opdrachtgever: Aveco de Bondt

Titel: Plangebied Ruurloseweg 64 te Kranenburg, gemeente Bronckhorst; archeologisch
vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek

Status: eindversie

Datum: april 2009

Auteur: H. Ringenier

Projectcode: BRRK

Bestandsnaam: NO3124_BRRK.doc

Projectleider: H. Ringenier

Projectmedewerker: J. Seedon

ARCHIS-vondstmeldingsnummer: niet van toepassing

ARCHIS-waarnemingsnummer: niet van toepassing

ARCHIS-CIS-code: 34236

Bewaarplaats documentatie: RAAP Oost-Nederland

Autorisatie: drs. H.B.G. Scholte Lubberink

ISSN: 0295-6369

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V.	telefoon: 0294-491 500
Leeuwendeldseweg 5b	telefax: 0294-491 519
1382 LV Weesp	E-mail: raap@raap.nl
Postbus 5069	
1380 GB Weesp	

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2009

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Samenvatting

In opdracht van Aveco de Bondt heeft RAAP Archeologisch Adviesbureau in april 2009 een bureau- en inventariserend veldonderzoek uitgevoerd in plangebied Ruurloseweg 64 te Kranenburg in de gemeente Bronckhorst. Dit onderzoek diende plaats te vinden in verband met te realiseren nieuwbouw. Doel van dit onderzoek was allereerst het middels bureauonderzoek verwerven van informatie over bekende en te verwachten archeologische resten teneinde een gespecificeerde verwachting voor de bouwlocatie op te stellen. Het doel van het veldonderzoek was vervolgens die verwachting te toetsen en, voor zover mogelijk, een eerste indruk te geven van de kwaliteit (gaafheid en conservering), aard, datering, omvang en diepteligging van eventueel aangetroffen archeologische vindplaatsen. Op basis van de onderzoeksresultaten en de aard en omvang van de voorgenomen bodemingrepen in het plangebied is vervolgens een advies met betrekking tot archeologisch vervolgonderzoek geformuleerd.

Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek gold bij de aanvang van het veldonderzoek voor het plangebied een hoge archeologische verwachting voor vindplaatsen (archeologische resten) uit alle archeologische perioden. Tijdens het veldonderzoek is een verstoord plaggendek aangetroffen. De abrupte, scherpe overgang tussen het verstoorde plaggendek en de intacte geologische ondergrond duiden op een relatief recente datering van de verstoring. De geologische ondergrond bestaat uit matig fijn, goed gesorteerd zand. Incidenteel zijn in het zand leembrokjes waargenomen. Waarschijnlijk betreft het verspoeld dekzand dan wel beekafzettingen. Incidenteel is geconstateerd dat bovenin dit sediment nog een (deels) intacte B en/of B/C-horizont aanwezig is. Archeologische indicatoren zijn tijdens het veldwerk niet aangetroffen.

Op grond van het ontbreken van (duidelijke) aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische resten wordt ten aanzien van plangebied Ruurloseweg 64 geen vervolgonderzoek aanbevolen. Vanuit archeologisch oogpunt kunnen de geplande ingrepen zonder bezwaren worden uitgevoerd.

1 Inleiding

1.1 Kader en doelstelling

In opdracht van Aveco de Bondt heeft RAAP Archeologisch Adviesbureau in april 2009 een bureau- en inventariserend veldonderzoek uitgevoerd in plangebied Ruurloseweg 64 te Kranenburg in de gemeente Bronckhorst, in verband met geplande nieuwbouw. Dit onderzoek diende te worden uitgevoerd omdat realisatie van de plannen zou kunnen leiden tot aantasting of vernietiging van mogelijk aanwezige archeologische resten. Doel van het bureauonderzoek was het verwerven van informatie over bekende en verwachte archeologische waarden teneinde een gespecificeerde verwachting op te stellen. Doel van het veldonderzoek was het toetsen van die gespecificeerde archeologische verwachting en, indien mogelijk, een eerste indruk geven van de kwaliteit (gaafheid en conservering), aard, datering, omvang en diepteligging van eventueel aangetroffen archeologische resten. Op basis van de onderzoeksresultaten en de aard en omvang van de voorgenomen bodemingrepen is vervolgens in hoofdstuk 4 een advies geformuleerd met betrekking tot eventueel archeologisch vervolgonderzoek.

1.2 Administratieve gegevens

Het plangebied (omvang circa 0,26 ha) ligt in het centrum van Kranenburg, direct langs de Ruurloseweg. Het gebied staat afgebeeld op kaartblad 34C van de topografische kaart van Nederland (schaal 1:25.000); de centrumcoördinaten zijn 221.520/457.450.

1.3 Onderzoeksopzet en richtlijnen

Het onderzoek omvatte een bureauonderzoek en een veldonderzoek. Het veldonderzoek bestond uit een karterend booronderzoek. Het onderzoek is uitgevoerd volgens de normen die gelden in de archeologische beroepsgroep c.q. de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie versie 3.1 (KNA), welke wordt beheerd door de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB; <http://www.sikb.nl>). RAAP beschikt over een eigen opgravingsvergunning, verleend door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Zie tabel 1 voor de dateringen van de in dit rapport genoemde archeologische perioden.

2 Bureauonderzoek

2.1 Methoden

Het bureauonderzoek is uitgevoerd om een gespecificeerde archeologische verwachting op te stellen. Daartoe zijn reeds bekende archeologische en aardkundige gegevens verzameld en is het grondgebruik in het plangebied in het heden en verleden geïnterpreteerd. Geraadpleegd zijn de volgende bronnen:

- het ARCHEologisch Informatie Systeem (ARCHIS);
- de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW);
- de recente topografische kaart (schaal 1:25.000);
- literatuur en historisch en aardkundig kaartmateriaal (zie literatuurlijst).

2.2 Resultaten

Huidige situatie

Op recente topografische kaarten (schaal 1:25.000) staat het plangebied als bebouwd aangegeven.

Geo(morfo)logie

Geomorfologisch gezien ligt het plangebied op een dekzandrug (www.archis.nl).

Bodem

De Bodemkaart van Nederland (schaal 1:50.000) vermeldt in het noordelijk deel van het plangebied een laarpodzol; de bodem in het zuidelijke deel wordt gevormd door een veldpodzol (Stiboka, 1979). Laarpodzolen zijn bodems die onder relatief vochtige omstandigheden zijn gevormd. Ze kenmerken zich doorgaans door een duidelijke B-horizont en een relatief dikke A-horizont van 30-50 cm, die vaak is ontstaan door ophoging met potstalmest. Veldpodzolen zijn eveneens onder relatief vochtige omstandigheden gevormd. Dergelijke bodems komen vaak voor in jonge ontginningsgebieden, in bossen en in nog aanwezige heidevelden. Ze kenmerken zich doorgaans door de aanwezigheid van een duidelijke uitspoelingshorizont (E-horizont) waar de ijzer- en humusdeeltjes zijn uitgespoeld.

Bekende archeologische waarden

ARCHIS

In ARCHIS staan geen archeologische vindplaatsen geregistreerd uit het plangebied. Ook uit de directe omgeving (straal van 500 m) van het plangebied zijn geen archeologische vindplaatsen bekend.

Gemeentelijke archeologische waarden- en verwachtingskaart

Op grond van de 'archeologische waarden- en verwachtingskaart' van de gemeente Bronckhorst geldt voor het plangebied een hoge archeologische verwachting (Van Straten & De Roode, 2008).

Historische kaarten

Uit historisch-topografische kaarten blijkt dat zowel het plangebied als de hierboven vermeldde vondstlocaties op de (rand van) een groot escomplex liggen (Wolters-Noordhoff Atlasproducties, 1990; ROBAS Producties, 1989). Bovendien blijkt uit deze kaarten aan dat het plangebied zeker tot aan het begin van de 20e eeuw onbebouwd was.

Gespecificeerde archeologische verwachting

Gezien de landschappelijke kenmerken en de archeologische vindplaatsen in de directe nabijheid geldt voor het plangebied een hoge archeologische verwachting voor vindplaatsen uit alle perioden. Meer specifiek geldt deze verwachting voor vuursteenstrooiingen uit de periode Laat Paleolithicum t/m Neolithicum en/of grote (vondstrijke) nederzettingen uit de periode Bronstijd t/m Late Middeleeuwen.

3 Veldonderzoek

3.1 Methoden

Het inventariserend veldonderzoek (IVO) bestond uit een verkennend booronderzoek. De onderzoeksmethode voor het veldwerk is bepaald op basis van de resultaten van het bureauonderzoek (gespecificeerde archeologische verwachting) en het protocol inventariserend veldonderzoek uit de KNA versie 3.1 (stroomdiagram 'keuze onderzoeksmethode karterende fase' en 'Leidraad inventariserend veldonderzoek deel karterend booronderzoek').

Tijdens het veldonderzoek zijn 5 boringen verricht (figuur 1). Doorgaans worden de boringen in een driehoeksgrid geplaatst. Door de beperkte omvang van het plangebied is deze methode hier niet toegepast. Wel zijn de boringen zo gelijk mogelijk verdeeld. De gehanteerde methode wordt geschikt geacht voor het opsporen van de meeste in dit gebied te verwachten nederzettingsterreinen uit de periode Bronstijd t/m Late Middeleeuwen. Deze aanpak is minder geschikt om oudere kampementen uit de Steentijd, verkavelingspatronen, graven en andere zeer lokale archeologische resten in kaart te brengen (Toi e.a., 2004).

Er is geboord tot maximaal 1,4 m -Mv met een Edelmanboor met een diameter van 15 cm. De boringen zijn lithologisch conform NEN 5104 (Nederlands Normalisatie-instituut, 1989) beschreven en met meetlinten ingemeten (x- en y-waarden). Het opgeboorde materiaal is in het veld gecontroleerd op de aanwezigheid van archeologische indicatoren (zoals houtskool, vuursteen, aardewerk, metaal, bot, verbrande leem en fosfaatvlekken). Er zijn geen monsters genomen. Het opgeboorde materiaal is gezeefd met een zeef met een maaswijdte van 0,4 cm; het zeefresidu is met het blote oog geïnspecteerd op het voorkomen van archeologische indicatoren.

3.2 Resultaten

Geologie en bodem

In het gehele plangebied is tot maximaal 1,25 m -Mv een verstoord plaggendek aangetroffen. De abrupte, scherpe overgang tussen het verstoorde plaggendek en de intacte geologische ondergrond duiden op een relatief recente datering van de verstoring. Deze geologische opbouw van komt niet overeen met de gegevens van het bureauonderzoek. De dekzandrug die op grond van het bureauonderzoek werd verwacht, is niet aangetroffen. De geologische ondergrond bestaat uit matig fijn, goed gesorteerd zand. Incidenteel zijn in dit zand leembrokjes waargenomen. Waarschijnlijk betreft het verspoeld dekzand dan wel beekafzettingen. In enkele boringen is geconstateerd dat bovenin dit sediment nog een (deels) intacte B en/of B/C-horizont aanwezig is.

Archeologie

Tijdens het veldwerk zijn in het plangebied geen archeologische indicatoren
aangetroffen.

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Conclusies

In tegenstelling tot de verwachting op grond van het bureauonderzoek (hoge archeologische verwachting voor vindplaatsen uit alle perioden; zie § 2.2) zijn tijdens het inventariserend veldonderzoek geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van archeologische resten in plangebied Ruurloseweg 64. In het gehele plangebied is een verstoord plaggendek waargenomen. Het verstoorde cultuurdek rust op verspoeld dekzand en/of beekafzettingen. In enkele boringen is geconstateerd dat bovenin dit sediment nog een (deels) intacte B en/of B/C-horizont aanwezig is.

4.2 Aanbevelingen

Op grond van het ontbreken van (duidelijke) aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische resten wordt ten aanzien van plangebied Ruurloseweg 64 geen vervolgonderzoek aanbevolen. Vanuit archeologisch oogpunt kunnen de geplande ingrepen zonder bezwaren worden uitgevoerd.

Indien bij de realisatie van de geplande nieuwbouw onverwacht archeologische resten worden aangetroffen, dan is conform artikel 53 van de Monumentenwet 2008 aanmelding van de desbetreffende vondsten bij het bevoegd gezag (de RACM) verplicht.

Met betrekking tot de bevindingen van onderhavig onderzoek dient contact worden opgenomen met de regionaal archeoloog (drs. M. Kocken).

Literatuur

- Nederlands Normalisatie-Instituut**, 1989. *Nederlandse Norm NEN 5104, Classificatie van onverharde grondmonsters*. Nederlands Normalisatie-instituut, Delft.
- ROBAS Producties**, 1989. *Historische Atlas Gelderland. Chromotopografische Kaart des Rijks, schaal 1:25.000*. ROBAS Producties, Den IJp.
- Stiboka**, 1979. *Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000. Toelichting bij de kaartbladen 34 West Enschede en 34 Oost Enschede - 35 Glanerbrug*. Stichting voor Bodemkartering, Wageningen.
- Straten, K.C.J. van & F. de Roode**, 2008. Archeologische waarden en verwachtingen in de gemeente Bronckhorst. *RAAP-rapport 1748*. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Weesp.
- Tol, A., P. Verhagen, A. Borsboom & M. Verbruggen**, 2004. Prospectief boren; een studie naar de betrouwbaarheid en toepasbaarheid van booronderzoek in de prospectiearcheologie. *RAAP-rapport 1000*. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Amsterdam.
- Wolters-Noordhoff Atlasproducties**, 1990. *Grote Historische Atlas van Nederland, schaal 1:50.000; Deel 3: Oost-Nederland 1830-1855*. Wolters-Noordhoff Atlasproducties, Groningen.

Overzicht van figuren, tabellen en bijlagen

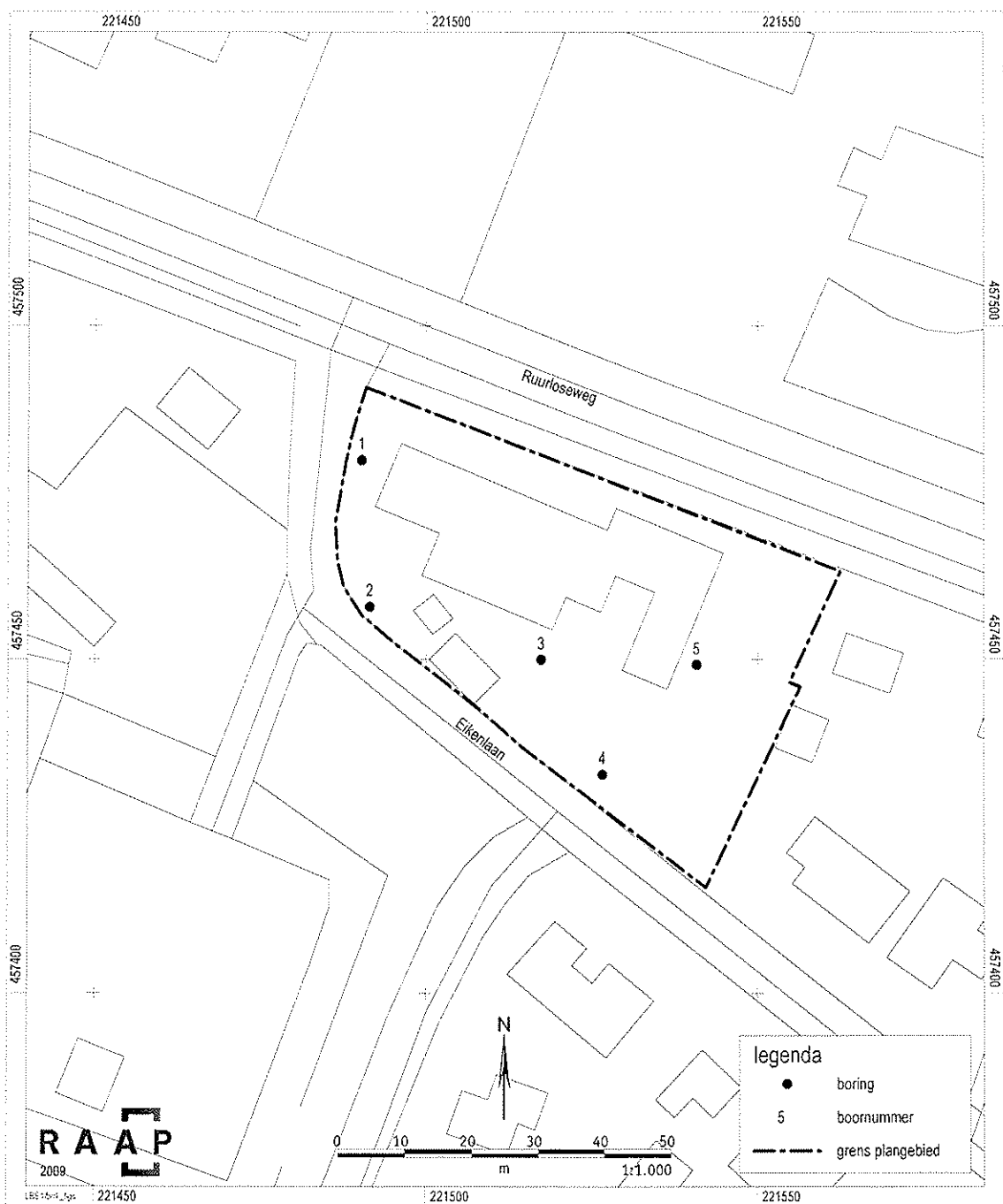
Figuur 1. Boorpuntenkaart.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

Bijlage 1. Boorbeschrijvingen.

Periode	Datering			
Nieuwe tijd	1500	-	heden	
Late Middeleeuwen	1050	-	1500	na Chr.
Vroege Middeleeuwen	450	-	1050	na Chr.
Romeinse tijd	12	voor	450	na Chr.
IJzertijd	800	-	12	voor Chr.
Bronstijd	2000	-	800	voor Chr.
Neolithicum (nieuwe steentijd)	5300	-	2000	voor Chr.
Mesolithicum (midden steentijd)	8800	-	4900	voor Chr.
Paleolithicum (oude steentijd)	300.000	-	8800	voor Chr.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

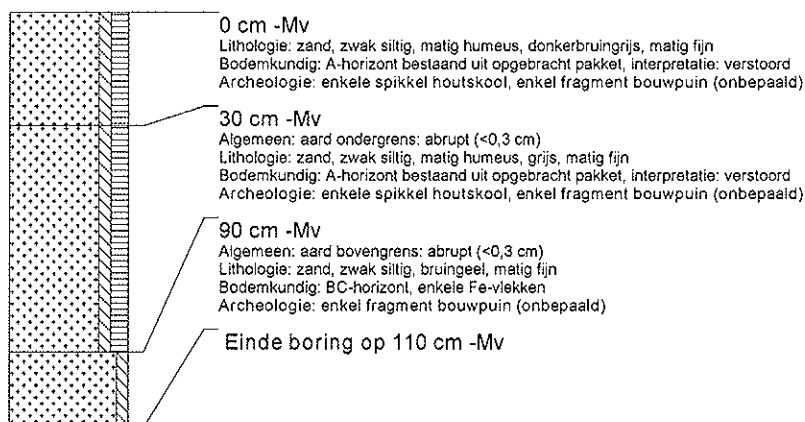

Figuur 1. Boorpuntenkaart.

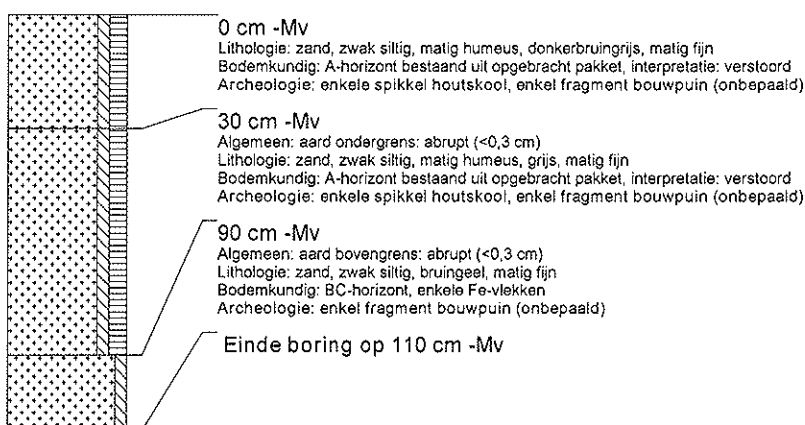
Bijlage 1: Boorbeschrijvingen

boring: BRRK-1

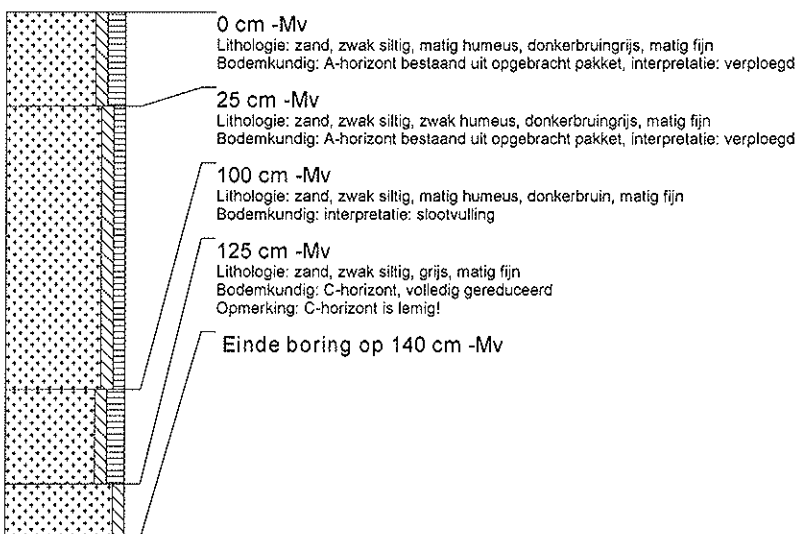
beschrijver: HR, datum: 2-4-2009, boortype: Edelman-15 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: verhard, vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Gelderland, gemeente: Bronckhorst, plaatsnaam: KRANENBURG, opdrachtgever: Aveco de Bondt, uitvoerder: RAAP

boring: BRRK-2

beschrijver: HR, datum: 2-4-2009, boortype: Edelman-15 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: verhard, vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Gelderland, gemeente: Bronckhorst, plaatsnaam: KRANENBURG, opdrachtgever: Aveco de Bondt, uitvoerder: RAAP

boring: BRRK-3

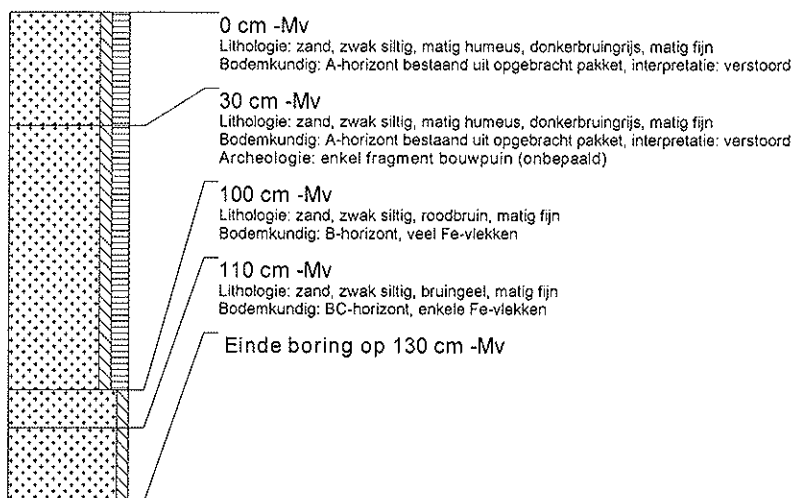
beschrijver: HR, datum: 2-4-2009, boortype: Edelman-15 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: verhard, vondstzichtbaarheid: geen, plaatsnaam: KRANENBURG, opdrachtgever: Aveco de Bondt, uitvoerder: RAAP

boring: BRRK-4

beschrijver: HR, datum: 2-4-2009, boortype: Edelman-15 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: verhard, vondstzichtbaarheid: geen, plaatsnaam: KRANENBURG, opdrachtgever: Aveco de Bondt, uitvoerder: RAAP

boring: BRRK-5

beschrijver: HR, datum: 2-4-2009, boortype: Edelman-15 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: verhard, vondstzichtbaarheid: geen, plaatsnaam: KRANENBURG, opdrachtgever: Aveco de Bondt, uitvoerder: RAAP

